

ZPRÁVODAJ

OBCE

PROSENICE

3-4/2021

**KŘÍŽOVATKA U KULTURNÍHO DOMU
PROŠLA ROZSÁHLÝMI STAVEBNÍMI ÚPRAVAMI**

Malí i velcí rybáři z Prosenic přejí všem čtenářům příjemné prožití vánočních svátků a do nového roku 2022 pevné zdraví a spoustu krásných procházek a relaxace v okolí našich rybníků. Sobě pak popřejme ještě pěkné úlovky.

Marek Skopal, rybářský kroužek Vydry

Mikuláš se svou družinou prošli Prosenicemi v neděli 5.12. Návštěva z nebes a pekla se zastavila ve 26 domluvených domácnostech. Děkujeme dobrovolníkům: Vlasta Pluhařová, Kateřina Martinčíková, Tomáš Vyňuchal, Vlastík Pluhař, Luboš Zatloukal, Vojtěch a Šimon Pospíšilíkoví, Leoš Kotecký, Jan Kubiš a Jan Faltýnek

K Vánocům

Až ustane ten překotný ruch
až na koledy vyladíme sluch

až příbytky kolem nás se zklidní
až budeme všichni více vlídní

až venku bude i píd' sněhu
až v srdcích budeme mít něhu

až soucit budeme mít v duši
až k Tiché noci nebudem hluší

až nastanou ty smírné emoce
to tady budou pravé Vánoce

Ať se tak stane
dej nám všem Pane

*Vít Ryšánek
Grymov - Praha*

INFORMACE STAROSTY

Vážení spoluobčané,

do konce roku 2021 zbývá již jen několik málo dnů a přichází čas poohlédnout se zpět na to, co nám přinesl. Z pozice starosty mohu konstatovat, že tento rok byl tím nejnáročnějším v mém dosavadním funkčním období. Mimo přibývajících havarijních stavů obecního majetku přichází nové problémy v podobě energetické krize, razantního nárůstu cen zboží a služeb, nedostatku řemeslných profesí a stavebního materiálu, důsledků nekončící covidové pandemie a v neposlední řadě legislativních změn a dalšího nárůstu byrokracie, což má negativní dopad na chod a rozvoj všech obcí. Také vůbec nepomáhá obecně nedobrá nálada ve společnosti, zkreslená představa řady lidí o reálných pravomocích starosty a jeho zákonných možnostech řešit různé situace. Není se čemu divit, že v okolí roste počet kolegů, kteří se rozhodli v dalším volebním období již nepokračovat. Pojdme si však připomenout alespoň některé věci, které se v roce 2021 podařilo realizovat.

Hřbitovní správa

Díky umístění cedulek s výzvou na hrobech se nám daří nacházet nemálo nových nájemců pro hrobová místa, ke kterým delší dobu neexistoval žádný uzavřený nájemní vztah. Přistoupilo se také k odstranění zchátralých dlouhodobě opuštěných hrobů a k provedení terénních úprav. Na budovu márnice byla instalována nová vývěsní tabule, kam budeme umísťovat informace týkající se správy hřbitova.

Správa OÚ

Archiv obecního úřadu – zakoupeny a instalovány byly velkokapacitní kovové regály, kam se postupně třídí a umísťují dokumentace a další archiválie. Započalo se také s tříděním a soupisem obsahu hromady spisů a dokumentací, které mají původ v 80. letech minulého století. Cílem je přesná evidence v elektronické podobě, která usnadní dohledatelnost dokumentací a dalších písemností v případě potřeby.

IT server a zálohování elektronických dat – neustále roste množství elektronických dat, se kterými je potřeba pracovat a které je nutné bezpečně uchovávat. Původní hardwarové řešení z roku 2011 již nepostačovalo aktuálním potřebám a bylo nutné přistoupit k pořízení serveru a novému systému zálohování dat. Nové řešení také umožní zabezpečený dálkový přístup k datům a k agendám,

což snižuje riziko paralyzování chodu obce například v případě nucené karantény starosty či jiných pracovníků obce.

Opatrovnictví a sociální případy

Více než 2,5 roku mě i místostarostku Martinu Kolískovou zaměstnávala agenda opatrovnictví, kdy na základě rozhodnutí soudu připadla obci povinnost péče o osobu zbavenou právní způsobilosti. Po několika soudních jednáních se obci podařilo oprostít se od této povinnosti. Prozatím tak naše obec nemá v opatrovnictví žádnou nesvéprávnou osobu.

Opravy a rekonstrukce obecních budov a další údržba

Oprava střechy budovy a pergoly ve dvoře základní školy – počátkem roku byla provedena rekonstrukce střechy budovy ve dvoře základní školy. Do budovy dlouhodobě zatékalo a trámy byly silně poškozeny. Společně s budovou dostala novou střešní krytinu také pergola, kterou lze nyní využívat i jako venkovní učebnu v letních měsících. Celkové náklady byly ve výši 168 tis. Kč.

Rekonstrukce střechy chaty u Rýnského rybníka: Ve spolupráci s rybářským spolkem byla provedena první etapa rekonstrukce chaty u Rýnského rybníka. Došlo k obměně prohnílé a poškozené sloupové konstrukce. Následně byla na části budovy položena nová střešní krytina s delší životností.

Rekonstrukce obecního bytu – počátkem roku byly dokončeny rekonstrukční práce bytu č. 3, který se nachází v přízemí bytového domu v ul. Maloprosenská č. p. 158. Součástí prací byly především sanační opatření zdiva proti vlhkosti a plísním a přebudování vany na sprchový kout.

Zídka a brána u hasičárny – přistouplilo se k řešení opadávající omítky zídky u hasičárny. Omítka byla okopána na základní zdivo, provedena byla hydroizolace novou folií a opravena byla boční brána. V příštím roce se bude v opravných pracích pokračovat.

Vchodové dveře do bytu v budově zdravotního střediska – provedena byla rekonstrukce vchodových dveří bytu v budově zdravotního střediska. Došlo k rozšíření dveří na normovou šířku a dveře mají nově optimálnější tepelně izolační vlastnosti.

Obecní sál – covidová opatření omezila pořádání akcí v obecním sálu, což bylo využito pro vymalování těchto prostor včetně kuchyně.

Zvonky s telefony v bytovém domu Maloprosenská č.p. 158 – modernizovány byly téměř nefunkční zvonky s domovními telefony v bytovém domu.

Rekonstrukce osvětlení v budově obecní stodoly – v budově obecní stodoly proběhla rekonstrukce osvětlení včetně elektroinstalace. Díky tomu je nyní možný bezpečný pohyb ve všech patrech i za temných zimních měsíců.

Bývalá sušárna chmelu – žlutou budovu bývalé sušárny chmelu naproti hřbitova obec zakoupila v roce 1999. Teprve nyní se přistoupilo k demontáži původního otopného zařízení a vyklízení sutí v nejnižším podlaží. Následně bude zpracována studie, která navrhne budoucí využití těchto prostor.

Bezpečnost dopravy, dopravní situace, místní komunikace

Zpevnění cesty pro pěší a cyklisty podél autobazaru – v měsíci dubnu byla srovnána a zpevněna komunikace propojující ulici Maloprosenskou a Zahradní, kterou hojně využívají cyklisté i pěší.

Přechod pro chodce v ul. Grymovská – v první polovině roku byla dokončena stavba nového přechodu pro chodce v ul. Grymovská.

Stavební úpravy křižovatky ul. Maloprosenská x Na Loukách – dokončena byla realizace stavebních úprav křižovatky v ul. Maloprosenská. Celkové výdaje včetně projektové přípravy a stavebního dozoru dosáhly výše 5 601 604,43 Kč včetně DPH. V příštím roce bychom měli obdržet platbu v rámci přiznané dotace na tuto akci ve výši 3 622 110,60 Kč. Stavbu realizovala firma SISCO, spol. s r.o. Autobusové zastávky mohou být zprovozněny až po vydání kolaudačního rozhodnutí, o které bylo po dokončení stavby požádáno a čeká se na jeho vydání. Místní šetření stavebního úřadu v rámci kolaudačního řízení se uskutečnilo 21.12.2021. Počátkem příštího roku jsou v plánu drobné úpravy chodníku před cukrovarem s cílem zajistit snadnější nájezd na chodník z parkoviště pro maminky s kočárky, handicapované a cyklisty. V souvislosti se stavebními úpravami křižovatky byly provedeny sanační a další rekonstrukční práce na budově kulturního domu. Investorem těchto prací byla Hanácká potravinářská společnost s.r.o.

Revitalizace Osecké ul. – po velkém úsilí se podařilo včas získat stavební povolení s nabytím právní moci, aby bylo možné požádat o dotaci na realizaci této akce. Přesněji to bylo tak, že potvrzení o nabytí právní moci, které bylo povinnou přílohou pro podání žádosti o dotaci, jsem vyzvedával 3,5 hod před koncem příjmu žádostí o dotaci z programu MAS Moravská brána. Podařilo se tak získat dotaci ve výši 2,5 mil. Kč. Vzhledem k celkovým odhadovaným výdajům ve výši 6,8 mil. Kč včetně DPH byla podána další žádost o dotaci z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR, která by mohla pomoci dofinancovat všechny stavební práce. Počátkem roku 2022 bude vypsáno výběrové řízení, následně o termín

nu realizace rozhodne zastupitelstvo obce. Hlavním cílem projektu je oprava místní komunikace, zvýšení počtu parkovacích míst, nová autobusová zastávka, veřejné osvětlení a nový chodník.

Odkupy klíčových pozemků, majetkoprávní záležitosti

Obec odkoupila část pozemku 192/9 v k.ú. Prosenice o výměře 177 m² v ul. Školní, což v budoucnu umožní rovnoměrné rozšíření komunikace v celé ulici, vybudování nových parkovacích míst a celkovou revitalizaci této ulice. Další majetkoprávní záležitosti jsou v řešení a budou dokončeny v příštím roce.

Vybavení zásahové jednotky SDH Prosenice

Za spoluúčasti dotace Olomouckého kraje ve výši 44 600,- Kč z bylo pro zásahovou jednotku SDH Prosenice pořízeno 9 ks zásahových přileb HEROS TITAN Rosenbauer s integrovanou LED svítlnou, které splňují aktuální přísné normy a certifikace.

Vodovod, kanalizace a další technická infrastruktura

Posílení vodovodního řadu a el. vedení v ul. K Žebračce – realizována byla výstavba nové podzemní kabelové sítě NN do 1kV, která nahradila původní nevyhovující síť v části ulice K Žebračce (směrem ke Strhanci). Investorem této akce byl ČEZ Distribuce a.s. Realizován byl taktéž projekt prodloužení hlavního vodovodního řadu v této ulici, který financovala obec.

Výstavba kanalizace v ul. Osecká a Maloprosenská – projekt výstavby kanalizace byl dokončen. Původně rozpočtované výdaje na stavbu byly odhadovány ve výši 7 316 024, 41 Kč. Díky včasnému vypsání výběrového řízení počátkem roku 2021 a kvalitnímu stavebnímu dozoru se podařilo celou stavbu realizovat za cenu 3 992 574,05 Kč. Olomoucký kraj podpořil tuto akci dotací ve výši 1 400 000,- Kč. Největší komplikací při realizaci byla situace, že plánovaná část kanalizace, kde se měla napojit nová, neexistovala. Opět se potvrdil fakt, že schválený a platný kanalizační řád obce z roku 2015 je jen fikce, která s realitou nemá nic společného.

Pročištění a monitoring kanalizace a vodoteče – pročištěny byly úseky kanalizace v ul. Školní, Maloprosenská a Na Návsí. Proveden byl také kamerový monitoring pro následné vyhodnocení stavu a průběhu trasy kanalizace. K pročištění a následnému kamerovému monitoringu došlo také v části zatrubněného vodoteče

če v ul. Zahradní. Vybagrována byla navazující příkopa vedoucí do vodního toku Strhanec.

Projekt kanalizace v ul. U Nádraží – pokud vše půjde hladce, mohli bychom v prvním čtvrtletí roku 2022 získat stavební povolení na tuto akci. Následně bude možné požádat o dotaci na realizaci této akce. Kanalizace by se měla napojit na čistírnu odpadních vod obce Buk.

Odpadové hospodářství

Nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech – nový zákon o odpadech přinesl povinnost vydat novou obecně závaznou vyhlášku (OZV), které zastupitelstvo schválilo na 18. veřejném zasedání dne 15.12.2021. Jednalo se o OZV č. 1/2021, o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci a OZV č. 2/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství. Součástí první jmenované vyhlášky bylo hlavní stanovit cenu za odpady. Cílem zastupitelstva bylo, aby i přes nárůst cen za odpady, nebyl dopad na naše občany tolik drastický. Stále si držíme jednu z nejnižších výší poplatku za odpad v ČR. Nově schválené obecně závazné vyhlášky jsou dostupné na webových stránkách obce.

Nové kontejnery na odpad – dva staré zvonové kontejnery na sklo byly nahrazeny novými 5 plastovými kontejnery o objemu 1100 l. Jeden z nich byl nově umístěn v ul. U Nádraží. Pořízen byl také nový velkoobjemový kontejner o objemu 12 m³ na plasty. Umístěn je ve dvoře OÚ za obecní stodolou. Nově tak bude možné v sobotu od dubna do listopadu přivážet na toto sběrné stanoviště i tříditelné plasty.

Nové odpadkové koše – pořízeno bylo 7 nových odpadkových košů.

Energie

Energetická krize dopadla nejen na domácnosti, ale také na obec. Náš stávající dodavatel elektrické energie Amper Market, a.s. oznámil ukončení činnosti k 31.12.2021. Pokoušel jsem se oslovit další dodavatele energií, bohužel však neměli zájem komunikovat nebo jejich cenové nabídky byly extrémně vysoké. Po vyhodnocení situace na pracovním setkání zastupitelstva obce byly uzavřeny smlouvy na dodávky elektrické energie a plynu pro obec a ZŠ a MŠ Prosenice s dodavatelem ČEZ ESCO, a.s. Dopady extrémního nárůstu cen energií však nepříznivě dopadne na rozpočet obce v následujících letech. Jen pro srovnání – cena za dodávku 1 MWh plynu vzroste od 1.1.2022 z 464,- Kč na 1577,- Kč.

Sazba elektřiny v případě veřejného osvětlení vzroste od nového roku z 1140,- Kč na 3130,- Kč za 1 MWh. Sazba C45d (garáž a muzeum) dokonce zdražila u vysokého tarifu z 1395,- Kč na 3811,- Kč a nízkého tarifu z 1250,- Kč na 3810,- Kč. Odhadované výdaje, které bude muset obec od nového roku vylénit z rozpočtu na energie navíc, mohou dosáhnout až 1 mil. Kč. O to více nabývají na významnosti úsporná opatření, která snižují spotřebu energií. Jako příklad mohu uvést výbornou spolupráci se Zbyňkem Švedikem, předsedou Sokolu Prosenice, z.s., kdy spotřeba elektrické energie v budově šaten klesla z 16,691 MWh v období 2017/2018 na 10,864 MWh v období 2019/2020 a 9,881 MWh v období 2020/2021.

Zeleň a životní prostředí

Výsadba 8 kusů lip na břehu u rybníka v Hroušovicích - za pomoci rybářů zde bylo vysazeno 8 kusů vzrostlých lip. Stromy zdarma zajistil Petr Skopal, za což mu patří poděkování.

Školka 150 kusů ovocných stromů – vysázena byla ovocná školka, kde se nachází 150 kusů ovocných stromů. Stromy budou následně vysazovány v intravilánu i extravilánu obce.

Výsadba 12 kusů stromů v ul. Maloprosenská – ulici Maloprosenskou obohatilo 12 kusů okrasné jabloně 'Adirondack'.

Výsadba 5 kusů třešní u hřbitova – podél polní cesty u nedaleko hřbitovní zdi bylo vysazeno 5 kusů vzrostlejších třešní.

Výsadba v obecním parku a u Strhance – zakoupili jsme vzrostlejší stromy parocie perské a Barbora Cířová a Martina Kolísková věnovaly vzrostlejší stromy javoru a oba stromy vysadily v areálu Obecního parku. Jeden kus olše jsme vysadili jako náhradu za pokácené stromy u břehu Strhance.

Zdravotní a bezpečnostní ořezy stromů – v průběhu roku byly prováděny další ozdravné a bezpečnostní ořezy stromů v intravilánu i extravilánu obce. Práce budou pokračovat i v dalším roce.

Revitalizace slepého ramene, k.ú. Proseničky (tzv. Panský rybník) – dne 1.10.2021 bylo oficiálně předáno staveniště firmě Kavyl, spol. s r.o. Dne 26.11.2021 za pomoci rybářů a pracovníků obce proběhl sběr chráněných živočišných druhů z koryta, které napájí Rýnský rybník. Jednalo se zejména o sběr škeblí a velevrubů, kteří byli následně přemístěni do vhodnější lokality s optimálními podmínkami pro život. Všem, kteří se na této akci v nevládním po-

časí podíleli, patří velké poděkování. Dne 27.11.2021 uskutečnil Český rybářský svaz výlov této vodní plochy. Počátkem roku 2022 se přistoupí k samotnému procesu odbahnění a k dalším stavebním pracím.

Obecní park

V zadní části Obecního parku byl technikou srovnán terén pro vzhlednější trávník a jeho snadnější údržbu. V červenci byl pak v těchto místech nainstalován venkovní pingpongový stůl, který si našel mnoho příznivců mezi dětmi i dospělými.

Závěrem bych rád poděkoval zaměstnancům obecního úřadu Božence Szurmanové, Martě Horákové, zaměstnancům údržby a péče o obec Bohušovi Čtvrtníčkoví, Jirkovi Baitarovi, Oldovi Škrabalovi a Bohušovi Kolářkovi za jejich skvělou práci a spolupráci. Děkuji místostarostce Martině Kolískové a členům rady Hance Krejčí, Oldovi Škrabalovi a Františku Vaňkovi za jejich pilnou práci a poctivou docházku na schůze rady. Od počátku volebního období uskutečnilo již 66 schůzí. Za čas věnovaný obecním záležitostem děkuji také ostatním členům zastupitelstva, se kterými jsme absolvovali již 18. veřejných zasedání a stejný počet pracovních setkání.

Děkuji lidem, kteří jsou tahouni a hlavními pilíři místních spolků. Jen díky nim spolky stále fungují a zpestřují a tvoří život v obci.

Všem čtenářům přeji krásné prožití vánočních svátků ve společenství své rodiny a svých nejbližších. Do nového roku přeji především pevné zdraví a nervy, abychom všechny nástrahy, které dnešní doba přináší, zvládli.

Luboš Zatloukal, starosta

Pro zvýšení bezpečnosti přechodu dětí ze školy do družiny byla instalována nová zábrana v místě, kde děti procházejí.

CO SPRÁVNĚ NEVYTŘÍDÍME, DRAZE ZAPLATÍME. VŠICHNI.

Snížit množství odpadu je mnohdy opravdu oříšek. Každý balíček z e-shopu je tak zabalený, že bez roztřídění obalového materiálu by byla popelnice hned plná. Každá drobnost, kterou zakoupíme, je chráněná papírem, plastem ... Schránky se nám plní reklamou. Vzniká neuvěřitelné množství odpadu, které jsme si před pár desítkami let neuměli ani představit.

Do toho vstupuje nový **Zákon o odpadech č. 541/2020**. Už od roku 2025 musí být recyklovatelné složky odpadu (papír, plasty, sklo, bio odpad atd.) **vytříděny tak, aby tvořily minimálně 60 % z celkového množství. Směsného odpadu v popelnicích, nadměrného, nebezpečného atd. smí být jen 40 %**. Tento poměr se bude nadále zvyšovat ve prospěch třídění.

Výrazně se však už **letos změnilo množství nevytříděného odpadu, které může obec na obyvatele nechat uložit na skládku**. Říkejme mu pro snadnější pochopení „povolené“ množství. Vše nad toto „tolerované“ množství bude zařazeno do sazby tzv. využitelných odpadů. Tato sazba je letos vyšší o 60 %. Bude se však nadále výrazně zvyšovat. V roce 2025 pak zaplatíme za tento nadlimitní odpad o 200 % více!

Co to znamená? Každý kilogram odpadu nad ono „tolerované“ množství bude mnohem dražší. Rok od roku se bude toto „tolerované“ množství odpadu snižovat.

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu na obyvatele v kg	200	190	180	170	160	150	140	130	120

TABULKA NEVYTŘÍDĚNÉHO ODPADU, KTERÝ MŮŽE OBEC NA OBYVATELE NECHAT ULOŽIT NA SKLÁDKU („TOLEROVANÉ“ MNOŽSTVÍ NEVYTŘÍDĚNÉHO ODPADU) ZA NÍZKKOU SAZBU

Jak jsme na tom? Nestojíme si úplně nejhůř. „Tolerované“ množství nevytříděného odpadu letos asi lehce překročíme, ale už dnes to vypadá, že nepůjde o překročení vysoké. Pokud se nám podaří v tomto trendu snižování pokračovat, nečeká nás razantní, mnoha procentní zvyšování poplatků za odpad jako v ostatních obcích.

Bude se zdražovat? Zdražení se bohužel úplně vyhnout nemůžeme. Poplatek se musí zvýšit z důvodu navýšení ceny skládkovného a dopravy. Také musíme dovézt poplatky tak, aby obec odpady nemusela dotovat z rozpočtu. Což se bohužel letos stane.

obec	Poplatek za odpad na osobu a rok od 1.1. 2022
Prosenice	360,- Kč
Buk	590,- Kč
Lazníky	660,- Kč
Osek nad Bečvou	880,- Kč (zaveden motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství)
Pavlovice u Přerova	800,- Kč; nad 80 let 400,- Kč
Přerov	700,- Kč
Radslavice	540,- Kč; děti do 6 let a studenti s pobytem mimo obec 270,-
Radvanice	650,- Kč
Sobíšky	600,- Kč
Veselíčko	500,- Kč

TABULKA POROVNÁNÍ POPLATKŮ V OKOLNÍCH OBCÍCH PRO ROK 2020

Díky tomu, že v Prosenicích umíme dobře třídit, nebude to tolik bolet. **Ani zdaleka nedosáhneme výše poplatků v okolních obcích.**

Zvýšení o 60 Kč na jednoho poplatníka (osobu) a kalendářní rok, tedy z 300,- Kč na 360,- Kč, by náklady za naše odpadové hospodářství v roce 2022 mělo pokrýt.

Pro zajímavost: O kolik se zdraží litr nevytříděného odpadu? Za litr odpadu to bude zdražení o 8 haléřů (0,08 Kč). Tedy z 0,42 Kč na rovných 0,50 Kč.

Objem popelnice		Druh svozu a cena	
v litrech	1x za dva týdny	1x měsíčně	Kombinovaný
60	720,- Kč	360,- Kč	540,- Kč
110/120	1440,- Kč	720,- Kč	1080,- Kč
240	2880,- Kč	1440,- Kč	2160,- Kč

TABULKA POPLATKŮ ZA SVOZ OBJEDNANÉ KAPACITY POPELNIC ZA KALENĎÁŘNÍ ROK

Příklad kolik svozů popelnic musíte min. objednat na nemovitost: Plátce (MAJITEL) žijící v nemovitosti sám musí minimálně zaplatit svoz 60 litrové nádoby na odpad 1x měsíčně. Plátce (MAJITEL NEMOVITOSTI) žijící v nemovitosti se třemi dalšími poplatníky (tedy 4 osoby), musí minimálně zaplatit svoz 120 litrové nádoby na odpad jedenkrát za 2 týdny nebo 240 litrové nádoby jedenkrát za měsíc. Majitel nemovitosti, která není obydlena zaplatí minimální poplatek za 60 litrovou nádobu se svozem 1 x měsíčně.

Počet osob	1	2	3	4	5	Neobydlená nemovitost
četnost svozů/ kapacita nádob v litrech	M/60 l	M/120 l	K/120 l	14D/120 l nebo M/240 l	M/120 l + K/120 l	M/60 l

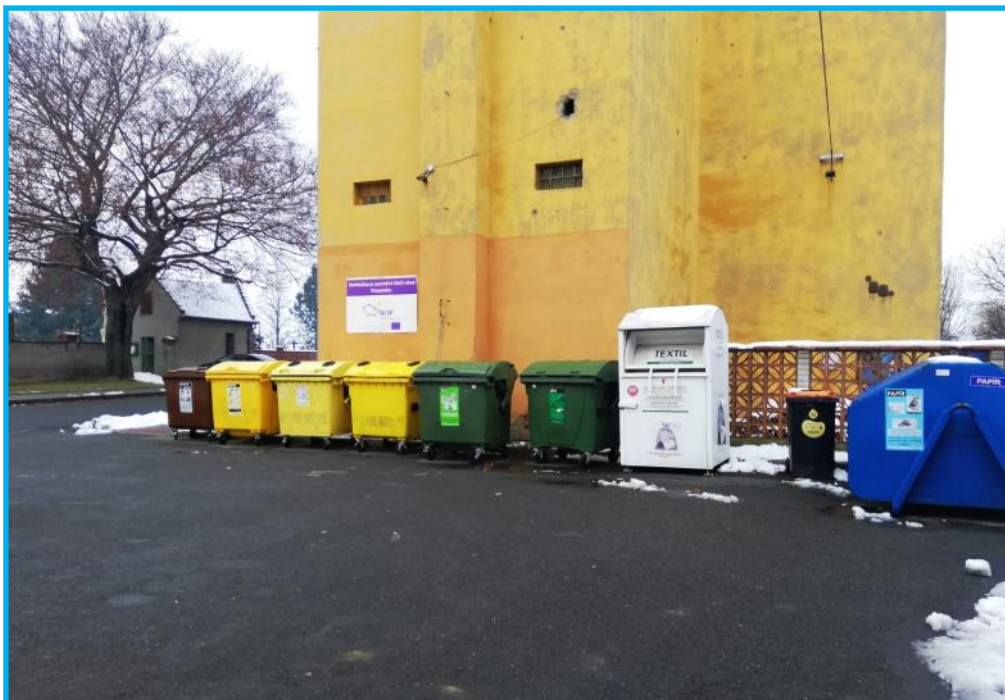
M – měsíčně

14D – po čtrnácti dnech

K – kombinovaný (letní období měsíčně, zimní po čtrnácti dnech)

Díky, že nevytváříte zbytečný odpad a nakupujete s rozumem. Díky, že odpad dobře třídíte. Nejenže nás to vychází mnohem levněji, ale pomáháme i naší přírodě.

Martina Kolísková, místostarostka

REVITALIZACE NEBOLI ZNOVUOŽIVENÍ SLEPÉHO RAMENE BEČVY

Práce na plánované revitalizaci takzvaného „Panského rybníka“ zahájila firma Kavyl, spol. s r. o. v říjnu snížením vodní hladiny. Tím došlo k vyschnutí kanálu přivádějícího vodu do Rýnského rybníka a mohl zde začít **záchranný sběr chráněných velkých mlžů**, kteří zde žijí.

Nejhojnějším druhem byla škeble říční, dále pak ohrožený velevrub malířský a silně ohrožený druh velevrub tupý. Jako náhradní biotop pro záchranu těchto živočichů bylo zvoleno koryto přivádějící vodu z náhonu Strhance do slepého ramene. Zde tito mlži žijí také, ale ne v takovém počtu, proto zde přesunutí jedinci najdou dostatek místa pro život. Na záchraně těchto živočichů se v nevládním podzimním počasí na konci listopadu podíleli členové rybářského spolku a pracovníci obecní čety, za což jim patří velký dík. Následně rybáři společně s přerovskou místní organizací Českého rybářského svazu provedli **výlov ryb**. Počátkem příštího bude provedeno odbahnění.

Jak revitalizace této lokality pomůže přírodě?

Záměrem projektu je odbahnění slepého ramene Bečvy a obnova vodních tůň v přilehlém lužním lese. Ve slepém rameni budou vytvořeny pozvolné břehy a místy rozvolnění břehů v mírném sklonu. Bude rekonstruován nefunkční výpustní objekt a nouzový přeliv.

Významný vliv na oživení slepého ramene bude mít právě jeho odbahnění. Díky němu se místo stane přirozeným biotopem pro řadu rostlin a živočichů, jejichž existence zde pro značné znečištění vody a přítomnost nevhodné rybí osádky nebyla možná. Dále se pak díky vytvoření tůň stane tato lokalita vhodným místem pro život obojživelníků a bezobratlých, kteří zde budou mít příznivé podmínky pro reprodukci.

Věříme, že tento projekt přispěje i ke zvýšení počtu chráněných živočichů jako je ropucha obecná, skokan zelený, užovka obojková, žluva hajní, slavík obecný a ledňáček říční, kteří zde dnes v menším počtu žijí.

Martina Kolísková,
místostarostka

Záchrana mižů proběhla pod dozorem odborníka

Při výlovu ryb byla odchycena želva nádherná, původem z jihovýchodu USA

DĚTI SI PROJEKTY ŠKOLY UŽÍVAJÍ

V září je to vždycky stejné. Končí prázdniny a začíná další školní rok. Pro ty úplně nejmladší školáčky je to první velký krok ke vzdělání, k budoucnosti. V očích dětí můžeme číst zvědavost a plno otázek: „Jaké to bude?“ „Budu na vše stačit?“ „Zvládnou to?“

Letošní slavnostní zahájení proběhlo přímo ve škole, v jednotlivých třídách. Na slavnostním okamžiku

této chvíle to ale neubralo. Plny očekávání byly v podstatě všechny děti. A naším velkým přáním je, aby se ve škole opravdu všem líbilo a aby učení bylo pro všechny školáky velkou příjemnou a zábavnou cestou za poznáním. Také proto obohacujeme v naší škole klasickou výuku mnoha projekty z nejrůznějších oblastí. I těmito projekty se děti učí. Získávají nové poznatky, ověřují si to, co již umí a znají, utvrzují si své znalosti, dovednosti.

V následujících řádcích vás seznámíme s tím, co zatím na naše žáčky čekalo.

Září

Byl zahájen plavecký výcvik pro žáky 1. – 4. třídy. Proběhl OLYMPIJSKÝ BĚH, celorepublikový projekt, kterého se pravidelně účastníme.

Říjen

Žáci 4. a 5. třídy si prohlédli papírnu ve Velkých Losínách a zkusili si vyrobit ruční papír. Tuto exkurzi pro ně zajistila

MAS Lipník nad Bečvou. Uskutečnili jsme ekologicky zaměřený celorepublikový projekt 72 hodin. Zorganizovali jsme i sběr starého papíru. Získané peníze se vrátí k dětem, a to například formou Vánoční či Mikulášské nadílky, nákupem zajímavých pomůcek do výtvarné výchovy atd. Pro zájemce byla možnost vánočního focení. Příjemný byl i PUNTÍKOVÝ DEN, celorepublikový projekt věnovaný podpoře lidí nemocných lupenkou. A také jsme uskutečnili zajímavou návštěvu Muzea Prosenice zaměřenou na místní folklor.

Listopad

Projekt MAS – STAVITELÉ VĚŽÍ byl přínosný pro děti 1. – 3. třídy. Zajímavé a poučné 3D kino Podmořský svět zhlédli všichni žáci školy. Přihlásili jsme se k certifikovanému TESTOVÁNÍ žáků 5. třídy z ČJ, M a AJ. Jednalo se o dobrovolné zjišťování výsledků vzdělávání základních škol a nižšího stupně víceletých

gymnází, které připravila ČŠI. Naši žáci testovací úkoly velmi dobře zvládli a ve všech předmětech se naše škola umístila nad průměrem všech testovaných žáků. Srovnání výsledků žáků 5. tříd si můžete prohlédnout na našich webových stránkách skolaprosenice.cz.

Prosinec

Úspěšná byla CIRKUSOVÁ DÍLNA pro žáky 4. a 5. třídy. Procvičili si zde obratnost a zručnost. Přišel k nám MIKULÁŠ s drobnou nadílkou, kterou dětem uhradilo SRPŠ. Nechyběla vánoční návštěva Muzea, kostela a posezení s vánočními zvyky. V tomto měsíci byl také ukončen plavecký výcvik a žáci obdrželi mokrá vysvědčení.

Všechny tyto projekty a aktivity si děti užily, vše se setkalo s pěknou odezvou. A jak již bylo řečeno a co je důležité, všechny rozvíjí a podporují vzdělávání našich dětí.

Ještě je třeba zmínit i pravidelné preventivní testování dětí na Covid, které v naší škole probíhá vždy v pondělí. A bude pokračovat ještě i v novém roce 2022. Ale to nám nevadí, už to všichni s přehledem zvládáme. Hlavně, že jsme ve škole. A moc si všichni přejeme, abychom se mohli ve škole pravidelně setkávat i nadále.

Přejeme krásné vánoční svátky plné pohody a v novém roce 2022 především hodně zdraví, štěstí a radosti.

Za všechny zaměstnance základní školy

Mgr. Jarmila Matulová a Jana Trnčáková

ŠKOLNÍ DRUŽINA SE ZAMĚŘUJE NA SPORT I TVOŘENÍ

Za školní aktivitou ani trochu nezaostává ta mimoškolní, probíhající ve školní družině a ve všech cílených zájmových kroužcích. A že se dětem tyto nejruznější aktivity a činnosti opravdu líbí, o tom se všichni můžete přesvědčit na webových stránkách naší obce v záložce ZŠ – ŠD, kam pravidelně uveřejňujeme fotografie z těchto činností i s krátkým popisem toho, o co vlastně šlo. Kdo se dobře podívá, určitě nepřehlédne opravdové zaujetí dětí, jejich rozesmáté obličeje, napětí při různých sportovních a jiných soutěžích a radost z uskutečňované činnosti.

Pokusíme se seznámit čtenáře se vším, co se nám zatím od září do prosince podařilo, čím vším jsme se bavili.

V projektech se prolínají nejrůznější druhy činnosti. Kreslíme a malujeme, vytváříme, zpíváme a tancujeme, soutěžíme, hrajeme si ... K velmi oblíbeným činnostem patří pohyb. O tom, že máme sport rádi, svědčí naše aktivity v této oblasti, velmi mnoho z nás navštěvuje sportovní kroužek, kroužek miniházené, taneční a kroužek mažoretek.

V letošním školním roce jsme ještě přidali cílené ranní sportování se všeobecným zaměřením.

Protože bohužel neustále moc nikam nemůžeme, poměřujeme své sportovní dovednosti hlavně mezi sebou. Je třeba dodat, že i když je to jen „mezi námi“, nedáme si nic zadarmo. Bojujeme jako lvi. Ve sportovním kroužku a v miniházené probíhá spousta malých turnajů a závodních klání. V mažoretkách jsme se připravovali na celorepublikovou akci TANČÍ CELÁ ŠKOLA, která probíhá on – line. Nacvičili jsme dvě skladbičky, nahráli je a odeslali. Uvidíme, jak to dopadne.

V měsíci září to bylo hodně a hodně o sportování, zejména na hřišti a vůbec o pobytu venku.

Pěkného zářijového počasí jsme využili také k vycházkám po nejbližším okolí a navštívili jsme i Zahradní centrum.

K významnějším aktivitám patřil SEZNAMOVACÍ PIKNIK, PALAČINKOVÁNÍ, PROLOŽKOVÁNÍ, podzimem laděné JEŽEČKOVÁNÍ, JABLÍČKOVÁNÍ, DRAČÍ TÝDNY S DRAKIÁDOU, NEJRŮZNĚJŠÍ PŘÍRODNINY – „listohraní“, výtvarný projekt ZEBRA SE ZA TEBE NEROZHLÉDNE – za své zasláné práce získali odměnu Vojta Vavřík a Adélka Hrabalová a VITAMÍNY KOLEM NÁS.

Přišel říjen a s ním opět mnoho zajímavých činností a projektů. BRAMBORIÁDA, KOČKY A KOČIČÁRNY, ZELENINOVÉ HRÁTKY, PUNTÍKOVÝ DEN, celorepublikový projekt DUHOVÉ STRÍPKY, MUŽ CHYTRÝ A MUŽ HLOUPÝ.

A skočili jsme do listopadu. Víтали jsme SVATÉHO MARTINA, uskutečnili oblíbené DÝ-ŇODLABKY, objevili jsme mikroskopy a zjistili, jak může být práce s těmito přístroji zajímavá, a opravdu jsme se výtvarně i pracovně vyřádili. Tématem prací byla jednak nejružnější strašidla a duchové, ale také téma Vánoc, Mikuláše a čertů a paní Zimy. Vyrobením dvou vánočních stromečků jsme se zapojili do výstavy v Galerii Přerov.

V prosinci se naše podzimní hala proměnila v zimní krajinu, cestou do prvního patra narazíte na peklo a docela určitě si povšímnete i vánoční výzdoby. V tomto měsíci jsme se bavili na JUCHAJRÁDU, MIKULÁŠSKÝCH A VÁNOČNÍCH HRÁTKÁCH a také jsme se prošli PO STOPÁCH ČESKÉHO JEŽIŠKA.

Bylo to super, jen škoda, že jsme si kvůli „zatracené“ covidové situaci nemohli na tyto aktivity přizvat i rodiče.

A na závěr?

Všem vám chceme popřát překrásné pohodové Vánoce a do roku 2022 jen to nejšťastnější vykročení a zejména hodně zdraví.

Mgr. Jana Lapáčková a Jana Trnčáková

DO ŠKOLKY ZA ZVÍŘÁTKY

Tento rok nás doprovází zvířátka. Barevný podzim jsme si užili s pejskem Brokem, broučkem a ježečkem Bodlinkou. Nejenže jsme se zúčastnili Olympijského T-běhu,

upekli si štrúdl, naučili se něco o dravých ptá-cích, když k nám do školky zavítali, ale také jsme si užili uspá-vání ježečka Bodlinky při dlouhé procházce do nedalekého lesíka. Nachystali jsme tam ježečkovi pohodlný pelíšek ze zlatavých lísteč-ků, kam jsme ho uložili, a zazpívali mu ukolébavku. Cestou zpátky jsme si pochutnali na jablíčku a užili si

skotačení v listí.

Ježečka jsme uspali a teď nám nastala zima. Navštívil nás Mikuláš s čertem a andělem. Všichni jsme zvládli čertí zkoušku a zasloužili jsme si za ni krásné vysvědčení. Mikuláš odešel a my čekáme na Ježíška. Tyto chvíle si krátíme pečením perníčků, zpíváním koled, tvořením a plněním úkolů z adventního kalendáře, který nám připravily paní učitelky. Blíží se konec roku a my Vám všichni přejeme hlavně zdravíčko do toho nového roku.

Za děti a kolektiv MŠ Markéta Mikulová

LETOS NÁS TRÁPILA ZRANĚNÍ HRÁČŮ

Vážený sportovní přítel,

po delší herní přestávce, způsobené nepříznivým vývojem epidemické situace, se nám podařilo odehrát celou podzimní část sezóny 2021/2022. Od začátku soutěže nás sužovala spousta zranění hráčů. Pouze ve dvou utkáních jsme se sešli v plné sestavě. To se bohužel podepsalo na našich výsledcích. Momentálně se nacházíme na 11. místě tabulky.

Podařilo se nám přihlásit do soutěže družstvo mladší přípravy. Během podzimní části se velice zlepšovalo. Naši nejmenší měli i možnost pocítit, jak chutná vítězství.

Na našem fotbalovém hřišti se na konci září odehrálo krajské kolo HZS mezi Olomouckým a Královéhradeckým krajem. Za výběr Olomouckého kraje nastoupil i náš spoluhráč a zároveň hasič Jan Faltýnek. Díky jeho znalosti terénu a urputnému nasazení v zápase se podařilo porazit hasiče z KH kraje 2:0.

Kvůli rekonstrukci hřiště na Alšově ulici v Přerově jsme poskytli azyl pro odehrání zápasů mládežnickým družstvům U12 a U13 1. FC Victorie Přerov.

Přes prázdniny jsme nelenili - natřeli jsme branky a lavičky a srovnali břeh na hřišti ze strany od šaten.

Závěrem Vám chci popřát klidné vánoční svátky a snad se na jaře potkáme opět v našem sportovním areálu a podaří se nám konečně dohrát rozehranou sezónu.

Zbyněk Švedik, předseda Sokolu Prosenice

MYSLIVCI PROSÍ, NEDÁVEJTE ZVĚŘI PEČIVO

Vážení spoluobčané,

na závěr roku 2021 bych rád shrnul výsledky našeho hospodaření a práce, kterou Myslivecký spolek Prosenice-Grymov odvedl.

Letos jsme opět nemohli uspořádat ples ani výroční členskou schůzi z důvodů vládního opatření při covidové nákaze. Zůstaly nám pouze klasické povinnosti, a to je přikrmování zvěře v zimních měsících a odlov zvěře škodící myslivosti. Jistě z médií víte o zvýšeném výskytu divokých prasat, který se projevil i v našem revíru. Bohužel drobné zvěře naopak stále více ubývá. V letošním roce jsme opět vypustili 150 divokých kachen na Panský rybník, ale po nějakém čase jsme zjistili, že tuto lokalitu opustily. Asi se jim u nás nelíbilo. Škoda.

Pokud zhodnotím letošní lovnou sezónu, tak oproti letům minulým byla opravdu podprůměrná. Loveckých zážitků bývalo v minulosti mnohem více.

Naše členská základna není moc velká a už ani nejmladší, ale přesto se snažíme, aby zvěř měla založeno v krmelcích a zásypech dostatek potravy v době strádání. Opravujeme krmná i lovecká zařízení.

Členové našeho spolku se také starají o obecní lesy. Ve smlouvě máme například: sečení trávy v mladém lesním porostu nebo prořezávání vzrostlých stromů, opravy poškozených oplocenek, natírání stromků proti okusu zvěří atd. Jsme velice rádi, když nám při této práci pomáhají kamarádi a přátelé. Například prořezávání mladých stromů je fyzicky náročná práce a v hustém porostu je obtížný také pohyb s motorovou pilou v ruce.

Při tom všem se ještě snažíme obhospodařovat políčka, na kterých pěstujeme plodiny pro zvěř na zimu. Nejenže tak pomáháme zvěři přežít, ale také tím tyto obecní pozemky udržujeme, aby z nich nebyly jen zaplevelené a zarostlé části našeho revíru.

Toto je však pouze malý výčet aktivit, kterými se snažíme pomoci už tak zničené přírodě. Je nesmírná škoda, že o myslivost je v posledních letech mezi mladými malý zájem. Naše příroda by si zasloužila mnohem více pomoci.

Blíží se Vánoce a Štědrý den. Vyrazíte-li za odpočinkem a relaxací do přírody a rozhodnete-li se přispět zvěři do krmných zařízení něčím na přilepšenou, vyberte, prosím, jen vhodné krmení. Jinak můžete spíše uškodit.

Jménem mysliveckého spolku Prosenice-Grymov Vám přeji pevné zdraví, hodně štěstí, dobrou náladu, pohodu a hodně pěkných zážitků z návštěvy přírody po celý rok 2022.

Oldřich Škrabal, předseda MS Prosenice - Grymov

ZE ŽIVOTA HANÁCKÉHO PROSÉNKU

Končí rok 2021, nastal čas bilancování, poohlédnutí se a zhodnocení toho, co se v daném roce podařilo. Koronavirus nás provází již druhým rokem, a tak plány a přání Hanáckého Prosénku jsou omezené, jako všude kolem nás. Přesto s dětmi a jejich rodiči dál úspěšně rozvíjíme naši spolkovou činnost a chceme se tímto s vámi podělit o zážitky z některých společných akcí.

21. březen – Vynášení SMRTKY

Akci se nám podařilo uskutečnit za dodržení přísných bezpečnostních pravidel. Děti tuto tradici mají rády, konečně se mohly na chvíli setkat, zazpívat si a vynést spolu se Smrtkou Zimu ze vsi.

27. červen – Oslavy 20 let od založení Hanáckého Prosénku

Na dvoře obecního úřadu jsme s Prosénky nacvičili veselé taneční pásmo, připravili jsme folklorní výstavu v místním muzeu, nachystali výzdobu a vše, co k oslavám patří. Před vystoupením dětí bylo pro všechny velkým překvapením, jak moc děcka za dobu jednoho a půl roku, kdy jsme nemohli vystupovat, vyrostly z krojů. Nakonec

jsme je do oslav stačili vyoblékat a kroje upravit. Na oslavách bylo přes sto účastníků, mezi nimi i zástupci Hanáckého folklorního sdružení ČR (HanFoS ČR), kteří nám přijeli na oslavy popřát. Líbilo se jim u nás a byli překvapeni z vysoké kulturní úrovně jak oslav, tak muzea i společenství lidí.

8.srpen – Dožínky v Pavlovicích

Pro Prosénky to byla nová zkušenost. Zúčastnili se průvodu obcí, který byl tvořen různými traktory a traktorky s valníky a vlečkami, na nich se vezlo mnoho lidí i Prosénci, součástí průvodu byla cimbálová muzika, která vytvořila krásnou atmosféru. Nechyběli ani koně, kozy apod. Na poli za Pavlovicemi byly postaveny

stany pro hosty, různé prodejní stánky i s bohatým občerstvením, pódium pro tanec, kde jsme zatančili. Nechyběla ani známá dechová kapela Moravská Veselka. Děti se mohly vydovářet ve slámě, zajezdit si na poníkovi, pohladit si domácí zvířata. Zkrátka, pěkná akce.

5. září – Setkání Hanáků z celé Hané

Tato akce vyplynula z červenových oslav, kdy členové HanFoS ocenili pěkné zázemí, které tady máme. Sjelo se asi sto Hanáků, většinou těch, kteří aktivně v hanáckém folkloru pracují. Vedoucí souborů, vedoucí z HanFoS a FoS ČR, hudebníci, odborníci na folklor v různých směrech. Přijeli k nám i ti nejznámější folkloristé z Hané, které známe i z televize a tisku. Např. p. Vitoslavská, největší odbornice na šití krojů, paní Broňa Milá velká odbornice na folklór, Eva Zehnalová z Folklorního sdružení ČR, Hana Pospíšilíková, vedoucí HanFoS ČR, ta byla hlavní organizátorkou setkání. Proběhly odborné diskuse i přátelská besedování, výměna zkušeností, společné plánování i spousta legrace a emocí. Diskutovalo se na odborná témata, domlouvali jsme se na společných plánech, besedovalo se, zpívalo se. Vznikla nová přátelství, další dobré vztahy. Lidem se u nás velmi líbilo, při krásném počasí se pěkně sedělo a zpívalo na nádvoří OÚ pod lipou.

12. září – Hanácké slavnosti v Prostějově

Prosének byl pozván k zatančení na náměstí v Prostějově. To je vždy pro nás velká čest, setkáváme se tam s nejlepšími dětskými soubory. Bylo to moc pěkné, velká akce, všichni jsme si to užili.

Od 3. září – Páteční schůzky Prosénků

Opět jsme se začali pravidelně scházet a pracovat na novém pásmu za dodržování bezpečnostních pravidel. V současnosti máme 16 Proséneků, velká vlna lidí se zájmem o hanácký folklór přišla z Pavlovic. Děti dojíždějí také z Oseka, Bohuslávek, Přerova, Olomouce. Pracují ve dvou skupinách, se staršími je Zdena Dokoupilová, s mladšími Klárka Skopalová.

Rádi bychom od ledna přijali nové zájemce. Mohou se přijít podívat vždy v pátek od 15.00 do 16.45 hod. do tělocvičny ZŠ. V současnosti máme činnost omezenou, ale společné vánoční posezení s dílničkami si určitě uděláme.

Děkujeme Prosénkům a jejich rodičům za milou spolupráci, zejména členům výboru: Kateřině Hrabalové a ostatním děvčatům za vedení Prakru, Klárce Skopalové za vedení mladších Proséneků, p. Martině Šromové za vedení pokladny, p. Mileně Lakomé a Petře Vagrčkové za všestrannou výpomoc, Josefu Mikulovi za hudební doprovod, Tomáši Vagrčkovi za fotodokumentaci, Dáši Smolíkové, nové člence výboru a lidem, co nám pomáhají, když je třeba: Svatce Skopalové, Blance Pospíšilíkové, Blance Snášelové, našim manželům a dalším.

Chceme poděkovat starostovi obce a Obecnímu úřadu Prosenice za to, že naší dětské organizaci vychází vstříc.

Všem přejeme radostné požehnané Vánoce v kruhu svých rodin, aby ten nastávající rok přinesl více klidu a pohody.

Mgr. Zdenka Dokoupilová
předsedkyně Hanáckého Prosénku, z.s.

MUZEUM PROSENICE V ROCE 2021

Nastal čas vánoční a my většinou vnímáme nejenom slavnostní předvánoční náladu, ale i všudypřítomný shon a horečné přípravy na vánoční svátky. Muzejníci pro vás připravili i v této „covidové“ době bohatou vánoční výstavu. Můžete zde obdivovat vyzdobené vánoční stromky, vánoční rodinný stůl, betlémy, děti si mohou vyzkoušet tradiční vánoční zvyky jako je lití vosku, pouštění plovoucích svíček na vodě, krájení jablíček, házení střevícem nebo zdobení perníčků. Muzeum hojně navštěvovaly rodiny s dětmi i základní školy, jak ta prosenická, tak např. až ze Staré Vsi i další. Připravený program, který propojil kouzlo vánočního příběhu s vánočními zvyky a koledami, zaujal jak děti, tak dospělé návštěvníky. Výstava bude v muzeu k vidění i na začátku příštího roku pro objednané návštěvy.

Letošní rok v muzeu jsme zahájili 30. května výstavou „Krása hanáckého folklóru“, kterou připravila jako kurátorka Mgr. Zdenka Dokoupilová. Výstava propojuje hanácké tradice v Prosenicích od těch nejstarších, to je prvních dochovaných vyobrazení prosenických hanáckých krojů z roku 1814, přes historické fotografie hanáckých „přástek“ z konce 19. a první poloviny 20. století až po obnovenou hanáckou

tradici zahájenou v roce 2000 na oslavách výročí 725 let Prosenic a pokračující vznikem spolku Hanácké Prosének v roce 2000. Výstava tak dokumentuje bohatou dvacetiletou činnost našeho prosenického folklorního souboru. Zaujala veřejnost natolik, že byla i impulsem k setkání Hanáků z celé Moravy v Prosenicích pod záštitou folklorního spolku HanFoS.

Provoz muzea běžel i v covidové době bez přestávky, dodržovaly se bezpečnostní předpisy. Přicházeli většinou turisté z okolních obcí a cykloturisté, je pravdou že v menší míře než obvykle. Po prázdninách se návštěvnost opět naplno rozjela v září. Tak jako každý rok jsme v muzeum uvítali studenty prvních ročníků SZŠ v Přerově, velkou návštěvnost poskytla akce Setkání Hanáků v Prosenicích.

Mimořádně úspěšnou kulturní akcí muzea bylo uspořádání již tradičního Hudebního podvečera, tentokrát 19. září v prostorách muzea. Této akci předcházely velké přípravy, které byly v režii Jany Doležalové. Ta domluvila hudební koncertování se skupinou La Boujeau (Labůžo), kde hraje na klávesy i výjimečný jazzový hudebník Petr Stojan a zpívá známá šansonová zpěvačka Iva Kevešová. Jak už bývá tradicí na našich Hudebních podvečerech, nechyběla ani výstava obrazů, tentokrát známé mladé výtvarnice Anny Sypěnové. Současně na dvoře před muzeem probíhalo pro děti zá-

bavné odpoledne, které pomáhaly připravit a vést kamarádky Jany Doležalové. Děvčata také napekla různé buchty a moučníky, bylo to takové příjemné sousedské posezení na nádvoří pod lipou, které završil krásný koncert. Hudební vystoupení již tradičně velmi pěkně moderoval Vladimír Dvořák. Kapela hrála v muzeu – přízemí, zúčastnilo se kolem 100 diváků. Koncert diváky velmi zaujal, měl velký úspěch. Po jeho skončení se ještě posedávalo a besedovalo s vínem a občerstvením, které si mohl každý po celé odpoledne zakoupit na dvoře „v okně“ až do večerních hodin. Byl to mimořádný zážitek. I hudebníci byli spokojeni a přislíbili, že příští rok v září zase zahrají a všichni si to společně zase i s dětmi zopakujeme.

V letošním roce vzrostl i zájem o využití muzejních prostor k fotografování. V září zde pořídila fotografie do svého kalendáře známá dechová kapela Moravská Veselka a v listopadu byla v muzeu možnost pořadit si rodinné fotografie od profesionálního fotografa. V tomto čase nás, jako každý rok, oslovila kabelová televize Přerov a natočila zde reportáž do svého vysílání.

Koncem listopadu – v sobotu a neděli na Dušičky – jsme uspořádali v muzeu tradiční Dny otevřených dveří. Pro návštěvníky bylo připraveno jak občerstvení, tak příjemné posezení. Muzeum si přišlo prohlédnout několik rodáků, kteří do Prosenic zavítají

málokdy, celkem přišlo v tyto dny 86 návštěvníků. Začátek prosince pak už doprovázelo velké pracovní nasazení spojené s přípravou výstavy vánoční, kterou jsme otevírali na Mikulášce – 5. prosince. Výstava přitáhla velkou pozornost a zájem návštěvníků nás těší a motivuje k další práci pro muzeum.

Dále rozvíjíme spolupráci s dalšími muzei na Veselíčku, v Tršicích, Jezernici a Tučíně, zapůjčujeme si vzájemně exponáty a na návštěvách si vyměňujeme zkušenosti z muzejní práce. O práci v muzeu projevují zájem i někteří noví lidé i mimo naši obec, rádi mezi sebe přijmeme nové příznivce muzea.

Do konce roku máme v plánu dovybavit prostory informační místnosti v muzeu kuchyňskou linkou a v příštím roce provedeme další úpravy a údržbu prostor muzea. Chtěli bychom pořídit i směrové šipky, které vyznačí turistické trasy směrem k muzeu.

Končíme již sedmou sezónu Muzea Prosenic. V letošním covidovém roce navštívilo muzeum na 1525 návštěvníků. Muzeum Prosenice si již vydobylo pevné místo v kulturním a společenském životě Prosenic a přilehlém regionu.

Děkuji všem členům muzejní komise za obětavou práci pro muzeum. Starostovi a obecnímu úřadu za podporu muzea. Děkuji rovněž všem příznivcům muzea za jejich podporu a přízeň.

Vážení spoluobčané, závěrem mi dovoluji popřát Vám radostné Vánoce, pevné zdraví a hodně spokojenosti v novém roce 2022.

Ing. Otakar Dokoupil, CSc., předseda muzejní komise

NOVÁ HRA NÁS BAVÍ

Začalo to vlastně úplně nevinně. Postěžovala jsem si své známé, ilustrátorce paní Vendule Hegerové, že letos opět nemůžeme společně rozsvítit vánoční stromček, a děti tak přijdou o milý zážitek. Navrhla mi, abych zkusila dětem zpříjemnit čekání na Ježíška ADVENTNÍ HROU S OKNY. Ze svého webu mi nabídla ke stažení herní plán i pravidla, dala mi odkaz na Vysoké myto, kde hru letos zkouší spustit její sestra ... A pak už jsem sehnala 23 nadšených dobrovolníků, kteří byli ochotní své okno vyzdobit číslem.

Okna chodím „hledat“ i já. Je to prima důvod se po setmění projít a odreagovat se. Mám velkou radost z pozitivní odezvy a popravdě mě i baví vymýšlet nápovědy na hledání formou rýmovaných hádanek.

Pokud o ADVENTNÍ HŘE S OKNY dnes slyšíte prvně, tak neváhejte vyrazit večer na procházku a okna s čísly jako u adventního kalendáře hledat. Nápovědy najdete ve facebookové skupině Prosenice. Na Štědrý den se rozsvítí poslední ...

Děkuji všem třiadvaceti statečným, kteří do toho se mnou šli a pomohli mi s realizací. Bez vás by adventní hra s okny nebyla.

Všem přeji krásné svátky a do nového roku 2022 zdraví, štěstí, spokojenost, radost a pohodu. Mějte se rádi, zahod'te zbytečné spory. Nežijme to, co nás rozděluje a naopak rozvíjejme vše, co máme společné.

Martina Kolísková, místostarostka

V BÝVALÉM HOSTINCI BYLY NALEZENY OBRÁZKY OD JANA PETERKY

V sobotu 20.11. 2021 při vyklízení věcí z bývalého Hostince u kostela č. 50 byly na komoře nalezeny tři obrázky zachycující místní části Prosenic. Obrázky namaloval vodovými barvami Jan Peterka ve svých patnácti a šestnácti letech. Zarámované obrázky pravděpodobně visávaly jako ozdoba v prostorách hostince. Tento hostinec za první republiky patřil Josefu Olejníkovi a od roku 1934 Františku Královi, dodnes je mezi pamětníky známý pojem „Hostinec u Králů.“

Jedná se o obrázky:

- „Motiv z Prosenic, Peterka 1925“ o rozměrech 22,5 x 19 cm, na obrázku jsou zakresleny domy v části Pod Valy v Malých Prosenicích při pohledu z Louk,
- „Malé Prosenice, 28.října 1926, Peterka 26“ o rozměrech 19,4 x 12 cm, na obrázku je část Pod Valy, ovšem z jiného pohledu, přičemž je zde nakreslena i zvonice,
- „Prosenice, 29. prosince 1926, Peterka 26“ o rozměrech 33,9 x 14,9 cm, na obrázku je vyobrazena část Chmelínka – ke mlýnu, v popředí je bývalá Zahradníková kovárna v č. 51.

Ing. architekt Jan Peterka se narodil do mlynářské rodiny Jindřicha (27.2. 1883 – 3.10. 1939) a Marie (17.8. 1889 – 10.8. 1949) Peterkových dne 17.2. 1910 jako nejstarší syn. Měl tři sourozence: Jindřicha (2.2. 1911 – 11.2. 1968), Vlastimilu (1912) a Vítězslava (31.5. 1913 – 7.5. 1978). Vystudoval gymnázium v Přerově a následně Stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně. Projektoval například budovu Základní školy na Želátovské ulici v Přerově, obytné cihlové domy na ulici Vaňkova a Slaměnickova v Přerově, budovu bývalého krajského úřadu v Olomouci a sídliště v Porubě. Ing. architekt Jan Peterka se oženil s Jarmilou Bílou a měli spolu dceru Janu a syna Petra. Bydleli v Přerově. Zemřel 29.3. 1955 v Praze.

Připravil: Ing. Milan Pospíšilík

DUCHOVNÍ ŽIVOT V PROSENICÍCH VE VZPOMÍNKÁCH ANNY PTAČNÍKOVÉ

Život v obci byl nesmazatelně spojen s kostelem. Každou neděli se chodilo v 8 hodin ráno na mši svatou. Dospělí měli svá stálá místa v lavicích, pro děti bylo vyhrazeno stálé místo před lavicemi, dívky na levé straně, chlapci na pravé. Stát skoro hodinu bylo pro nás moc dlouhé, a tak jsme se často mezi sebou bavili, až se pan farář otočil a napomínal nás. Já jsem si tu dobu krátila tím, že jsem s panem farářem odříkala všechny latinské pasáže mše, které říkal nahlas. Mše se sloužila výhradně latinsky a kněz stál zády k lidem. Dodnes bych uměla mnohé odříkat. Před mší bývalo „Kázání“. Po něm se ohlašovali snoubenci, kteří chtěli uzavřít sňatek. Po tři neděle pan farář oznamoval: „Do stavu manželského vstoupiti míní“ a následovala jména snoubenců. Říkalo se tomu „Ohlášky“. Z kazatelny se také oznamovalo, že: „Na pravdu Boží odešel – odešla a jméno.“ Parte se roznášela do všech domů po celé vesnici.

V neděli odpoledne ve dvě hodiny byla kratší pobožnost zvaná „Požehnání“.

Na začátku února – „**Na Hromnice**“ se v kostele svěřily svíčky zvané „Hromničky“. Lidé věřili, že když za bouřky zapálí tuto svíčku, tak blesk do stavení neudeří. Na popeleční středu dělal pan farář popelem z koziček křížek na čelo a říkal při tom: „Prach jsi a v prach se obrátíš.“ V květnu v podvečer se chodilo na „Májovou“. Této pobožnosti se účastnili hlavně mladí lidé. Po pobožnosti se tvořily hloučky, to byla příležitost, jak se spolu setkat.

Okázale se slavily **Velikonoce**. Já jsem je měla ráda především proto, že na Velikonoce musel mít každý na sobě něco nového, třeba lakové střevíčky, nové šaty nebo kabelku. Jaro znamenalo nový život, z toho se asi odvozoval tento zvyk. V „novém“ se pak chodilo jenom do kostela. Po příchodu z kostela se to uložilo do skříně a vytáhlo až zase příští neděli. Tohle můj rozum nebral, protože žádné šaty jsem si nikdy neužila, ale maminka nedala jinak. Od „Velkého pátku do Vzkříšení“ jsme hlídávali „**Boží hrob**“. Nacházel se v místnosti nalevo za oltářem. Pan farář nás rozdělil do dvojic a určil čas, kdy každá dvojice bude klečet na stupínku a hlídat. Střídali jsme se po půl hodině. Když se v této době nepřišel nikdo z dospělých pomodlit, tak jsme se mezi sebou bavili a běda tomu, koho pan farář přistihl, když přišel na kontrolu. Kluci od „Velkého pátku do Vzkříšení“ chodili ve velkém počtu s řehtačkami po celé dědině, když zvony odletěly do Říma. Oslava „Vzkříšení“ bývala velkolepá, vždy s hudbou a zpěvy a s hlaholem zvonů. O velikonoční neděli se dělaly řízký z mladého kůzlátka, pekly se mazance a barvila se vajčka pro koledníky, kteří na Velikonoční pondělí přicházeli „na tatarec“ (šmigrust či na po-

mlázku).

Nejraději jsem měla svátek „**Božího těla**“. Před tímto svátkem byla celá návěs vzorně uklizena, od kostela kolem celé návsi byly navezeny stromky (asi břízy). Na čtyřech místech na návsi byly v domovních dveřích naaranžovány oltáře, krásně vyzdobené svatými obrazy, soškami svatých, v krásných svícnech hořely velké svíce, všude plno květin. Na každé straně návsi byly dva oltáře, v paměti mi utkvěl pouze oltář u Lepařů. Děvčata před tímto svátkem otrhala všechny dostupné květiny ze zahrádek i z luk. Květiny se roztrhaly na okvětní lístky a ty se dávaly do krásných malých košíčků. V den „Božího těla“ je děvčata v bílých šatech a s věnečky na hlavě rozhazovala po celou dobu průvodu před knězem, který krácel pod baldachýnem neseným čtyřmi občany v bílých rukavičkách. Průvod s hudbou a vyzváněním zvonů vyšel od kostela, za domem Gregorových odbočil doleva na návěs. První šel kostelník s křížem, za ním hasiči, sokoli, hudba, děti, sbor kostelních zpěváků, pak pan farář, za ním se nesly kostelní korouhve a pak velký zástup slavnostně oblečených občanů z Velkých i Malých Prosenic a taky z Buku. U každého oltáře se průvod zastavil, pan farář se něco pomodlil, chrámový sbor zazpíval a hudba něco zahrála. Toto se opakovalo čtyřikrát a pak se průvod vracel ke kostelu. Návěs po průvodu byla moc krásná, celá posetá květinami. Pro nás děti tímto svátkem začínalo koupání. Přísloví říkalo: „Po Božím těle skoč do vody směle.“

V červnu, na oslavu světců - Jana Křtitele a Antonína Paduánského, kterým je zasvěcen místní kostel, se konaly v Prosenicích „**hody**“. Před tímto svátkem se peklo a smažilo, protože „na hody“ přijížděli příbuzní, které místní třeba rok neviděli. V kostele byla slavnostní bohoslužba, vždy s hudbou a odpoledne v zahradě u Sehnalů se konal koncert dechové hudby pana Krále a lidové veselice. Bývaly tam stánky s občerstvením a hlavně s tureckým medem. Do Prosenic přijížděly vždycky kolotoče a houpačky, takže jsme si ten den náramně užívali.

Důstojně se slavil den „**Všech svatých a Dušičky**“. U pana Seidla v zahradnictví se kupovaly chryzantémy, umělé tehdy ještě nebyly, a hlavně se doma pletly z chvojí věnečky, které byly krásně zdobené. Na „Dušičky“ býval průvod na hřbitov a pan farář kropenkou žehnal hroby.

Vánoce se ohlašovaly pobožností zvanou „**roráty**“. Pobožnost se konala denně brzy ráno po celý měsíc až do Štědrého dne. Před Vánocemi se všude gruntovalo, podlahy se drhly rýžákem, cídilo se Sidolem, všechno se muselo lesknout. Maminka říkala, že jinak by k nám Ježíšek nepřišel. Nepeklo se tolik jako dnes. Pamatuji se na chrousty – to bylo ořechové cukroví, dále perníčky, bílkové pusinky a linecká kolečka. Na Štědrý den ráno maminka upletla 2 vánočky a já jsem je na vozíku vozila upéct do pekárny do Malých Prosenic k panu Masaříkovi. Jedna vánočka byla pro nás, druhá pro koledníky. Vánoční stroměčky přivázel vždy někdo na voze a lidé

si vybírali. Přivázeli pouze smrčky. Ozdoby byly jednoduché, oříšky ve staniolu, malá jablíčka, ozdoby z papíru a ze dřeva, ozdobné řetězy se dělaly slepováním úzkých různě zbarvených proužků papíru. Mívali jsme také kupované fondánové ozdoby, kterým jsme říkali "střechýly". Baněk jsme měli málo. Nezbytné byly malé barevné svíčky rozmístěné v takových úchytkách po celém stromečku.

Štědrovečerní večeře bývala jednoduchá. Různě upravené kroupy s hrachem, výborná povidlová omáčka s perníkem a s uzeným masem. Když otec sehnal rybu, tak kosti po večeři odnášel do zahrady k nějakému stromu. Věřilo se, že rybí kosti zaručí stromu bohatou úrodu. Na konci večeře se podávala vánočka a upečené cukroví, které maminka do Štědrého dne před námi pečlivě ukrývala. Po večeři jsme rozkrajovali jablka a loupali ořechy. Krásná čistá hvězdička a zdravé jádro ořechu měly zaručit zdraví po celý příští rok. Mne nejvíc zajímalo, co budu mít pod stromečkem. Hračky jsem moc nedostávala, dostala jsem jen dřevěný kočárek s panenkou a kuchyňku s nádobíčkem, více to byly potřebné věci – prádlo nebo teplé rukavice. Od šesti let jsem pravidelně nacházela nějakou knížku. Ještě než jsem šla do školy, uměla jsem dobře číst a moje první knížka pod stromečkem byla Zlatá kniha pohádek od Boženy Němcové. Byla opravdu jako zlatá. Tato knížka mne provázela dlouhá léta, kdo byl ochoten poslouchat, tomu jsem pohádky četla. Další milované byly o Gabře a Málince spisovatelky Amálie Kutinové. Bylo to několik svazků, moje nejmilejší byla Gabra a Málinka: Galánečky. Velice mě také oslovili Karafiátovi „Broučci“. Díky mamince se ze mne stala vášnivá čtenářka. Knížky jsem si chodila půjčovat do obecní knihovny.

Na Štědrý večer 24. prosince se chodilo na „**půlnoční**“. V kostele na pravé straně byly krásně vyzdobené jesličky. Z figurek mi utkvěl v paměti malý černoušek nad pokladničkou. Když se do pokladničky hodil peníz, černoušek se uklonil. Na „půlnoční“ byl kostel zaplněný do posledního místa. Bohoslužbu doprovázela hudba, zpívaly se koledy. Na **Boží hod** býval slavnostní oběd. Mívali jsme pečenou kachnu z vlastního chovu. Na **Nový rok** se drůbež nejedla, říkalo se, že s drůbeží by odletělo štěstí a zdraví. O Vánocích bývaly kruté zimy. Nepamatuji se, že by na Vánoce nebyl sníh, takže dny mezi svátky jsme vyplňovali sáňkováním na kopci před Davidkovým, koulováním, stavěním sněhuláků – jednou jich stálo před hasičským skladištěm sedm, soutěžili jsme, kdo postaví nejlepšího, na Starou Bečvu se chodilo bruslit a kluci tu hráli hokej.

Pak přišel Nový rok, říkalo se: „Jak na Nový rok, tak po celý rok.“

Ještě si pamatuji, jak na jaře chodilo procesí do polí a kněz a lidé se modlili za dobrou úrodu.

Ještě jsem si vzpomněla, že k nemocnému přicházel kněz s „**posledním pomazá-**

ním". Ministrant po celou cestu zvonil a každý, kdo kněze potkal, smekl a poklekl. K lidskému životu neodmyslitelně patří smrt. To je zákon přírody. Člověk se narodí, aby nakonec zemřel. Úmrtí ohlásil zvon „umíráček“. Mrtví byli v rakvi doma vystavováni, kolem rakve hořely svíce, všude květiny. Přátelé a známí se chodili s mrtvým loučit, každý mu dal do rakve svatý obrázek. Pohřbů se zúčastňovala celá vesnice. Z Přerova přijel krásný pohřební vůz, který měl boční stěny skleněné. Rakev s mrtvým se uzavírala až v den pohřbu. Když se rakev vynášela z domu, tak se s ní třikrát mírně ťuklo o práh, mrtvý se tím loučil s domovem. Na pohřbech hrávala hudba pana Krále, zpíval kostelní sbor pod vedením pana varhaníka Lukšíka. Oporou sboru byla se sametovým altrem Tonečka Chybová a hvězdou úžasná sopranistka Zdena Gregorová. Když zemřel někdo mladý, chodila před rakví „bílá a černá nevěsta“. Ta bílá se zlomenou svící. V mé době se pohřbívalo pouze do země. Hroby bývaly plné věnců a kytic. Dodnes mi zní v uších tklivá píseň „Zasviť mi ty slunko zlaté“ – nebo „Blíž k tobě, Bože můj....“

Poutě na sv. Hostýn

V době mého dětství snad každý rok chodili lidé z Prosenic pěšky s procesím na pouť na sv. Hostýn. Chodili muži, ale hlavně ženy a vždy mnoho dětí. Já jsem šla

s procesím dvakrát, jednou s maminkou a podruhé se svou kamarádkou Liduškou. Součástí procesí byla hudba. Sedláci poskytli dva žebříňáky s koňmi, na kterých se vezly hudební nástroje, tašky s jídlem (mívala jsem koláče, vajíčka na tvrdo a řízky, které se dělaly jen o největších svátcích), taky deky nebo vlnáky, to byly veliké teplé šátky, do kterých se dalo zabalit. Na voze měl své místo pan farář a mohl si sednout ten, kdo už nemohl. Trasa byla: Radvilovice, Pavlovice až do Bystřice pod Hostýnem. Před každou vesnicí se lidé zformovali a s hudbou procházeli. Lidé nás vítali, nosili nám vodu. Z Bystřice povozy jely nahoru po silnici, my poutníci jsme šli lesní cestičkou stále do kopce, až jsme došli k nějaké umývárňě, kde si poutníci umývali zaprášené nohy. Pak už vedla řada schodů směrem ke kostelu. Viděla jsem poutníky, kteří v kleku po schodech postupovali, vždycky pár schodů, pak krátké odpočinutí a znovu schody. Nemohla jsem pochopit, proč se lidé tak trýzní. Nás děti nejvíce zajímaly řady stánků, kde se prodávaly růžence, modlitební knížky, svaté sošky a jiné sakrální zboží. Zajímaly nás také stánky s cukrovím, kde byly cukrové růžence – to byly malé bonbony uprostřed s dírkou navlečené na šňůrce, vždy 10 stejné barvy. Takový růženec musel mít každý a kupovali je i dospělí, měli je na krku a byly pro ty, co zůstali doma. Na Hostýně se to lidmi jen hemžilo, přicházela tam s hudbou procesí z celé Moravy a krásným zážitkem bylo, když všechny hudby společně před kostelem zahrály „Tisíckrát pozdravujeme tebe, ó matičko Krista Ježíše“. To lidé dojetím až plakali. Kromě cukrových růženců se ve stáncích prodávala nádherně zdobená perníková srdce, naše byla zmrzlina a veliké sudy s kvašenými okurkami, které se vytahovaly velikými dřevěnými vidlicemi. Kupovala jsem si za třicet haléřů kornout hořčice, kterou jsem měla nesmírně ráda a lízala jsem ji jen tak bez páru. Noc jsme trávili venku, spávalo se pod stříškami „Křížové cesty“. Ty byly doslova obleženy poutníky. V kostele byla slavná mše svatá. Cesta domů byla pomalejší, na všech už byla znát únava.

Tady odbočím malou osobní vzpomínkou. Když jsem s žáky 9. třídy z Dvorců jezdila do Prahy na školní výlety, mimo jiné jsem je zavedla do sklepních prostor Národního divadla, kde jsou kameny z posvátných míst České země, které se vozily slavnostně do Prahy do základů Národního divadla v květnu roku 1868. Upozorňovala jsem je na kámen ze sv. Hostýna, u kterého je nápis „MRZKOST JEST POROBA,“ ale žákům to nic neříkalo, nikdo nikdy na Hostýně nebyl. Svět se změnil. Více už jim říkal kámen z Řípu s nápisem „Ze Řípu Čech svůj domov vzal, na Bílé Hoře dokonal, v Matičce Praze z mrtvých vstal“ nebo z Ameriky od amerických Čechů s nápisem „Co krev spojí, moře nerozdvojí.“

Nevšední způsob výchovy našeho pana faráře pátera Františka Valacha

Nevím už, ve které jsem byla třídě, když nám rozdál papíry s obrázkem domečku, květinky, stromů nebo lodičky. Ty obrázky nebyly obyčejné, třeba na lodičce byl stožár z větších koleček, lodička z menších koleček, jedna plachta z malých trojúhelní-

ků, druhá ze čtverečků.

Pod obrázkem stálo:

- Zapomněl večerní modlitbu – vymaluj červenou pastelkou malé kolečko
- Lhaní – vymaluj modře trojúhelník
- Krádeže – vymaluj černě větší kolečko na stožáru
- Odmlouvání, neposlušnost – vymaluj žlutě čtvereček na jedné z plachet
- Ještě tam byly dobré skutky – zeleně obkroužit křížek kolečkem

Za měsíc jsme to měli odevzdat nepodepsané. To slovo nepodepsané mělo z dnešního pohledu veliký výchovný význam, protože nikdo se nemusel bát, že bude pokárán nebo zesměšněn před celou třídou, takže každý poctivě zapisoval své prohřešky. Když po měsíci pan farář listy sebral, bral jeden po druhém a říkal jen: „A tady vidím, že se někdo nemodlí.“ Pak už jen řekl, proč se máme modlit, proč se nemá krást, proč nemáme lhát, proč máme dělat dobré skutky a poslouchat rodiče. Myslím, že tato jeho metoda zanechala v každém z nás aspoň maličké semínko – být poctivý sám k sobě a chovat se podle božích přikázání.

Sepsala Mgr. Anna Ptačnicková – Kurečková

Text upravil Ing. Milan Pospíšilík

Pokračování v příštím čísle

NA NÁVŠTĚVĚ V PROSENICÍCH

V neděli 24.10. 2021 jsem s dcerou a vnukem navštívila Prosenice. Měla to být soukromá záležitost k hrobu rodičů a sestry k blížícímu se svátku Dušiček. O naší cestě věděl jen pan Ing. Pospíšilík, kronikář obce, kterému jsem na požádání zasílala střípky svých vzpomínek na dětství v Prosenicích, kde jsem se narodila a žila do roku 1950.

Tento pan kronikář pro mne připravil řadu překvapení a ukázal mi Prosenice, jaké už neznám – současnou moderní obec, zcela jinou, než jakou ji mám já ve svých vzpomínkách. Jezdívala jsem sice na návštěvy rodičů a sestry, ale tyto návštěvy se omezovaly jen na náš dům a dům manželů Bouchalových, mých celoživotních přátel. V posledních letech jsem ze zdravotních důvodů jezdívala do Prosenic velmi málo, a tak mi uniklo, jak se Prosenice mění, už to zdaleka nejsou Prosenice mého dětství. Pan Pospíšilík nám zařídil, že jsme si mohli prohlédnout přestavbu mého rodného domu na Chmelínku č. 72.

Bude to již jiný dům, krásný a moderní, a my srdečně děkujeme manželům Cifrovým, že nám dovolili tu změnu vidět, a moc jim přejeme, aby tam žili šťastně a spokojeně.

Velkým překvapením pro mne bylo, že mne přišli pozdravit přátelé z dětství – Jenda Juřena, Mirek Mikula a Olda Gallas, který mi přinesl vzácný dárek – velkou sklenici medu. Měla jsem z tohoto setkání obrovskou radost. Jsou to pořád prima kluci, i když čas nás všechny poněkud ohlodal. Moc jim za to setkání děkuji a přeji jen vše dobré, hlavně zdraví.

Dalším milým překvapením byla možnost prohlédnout si místní školu, kterou jsem navštěvovala v letech 1937 – 1941, kdy jsem přešla na Měšťanskou školu do Oseka. Prohlídka byla moje srdeční záležitost. Moje škola byla jiná, prostší, neměla tak krásnou výzdobu a moderní vybavení, ve třídách byly tehdy staré lavice se zabudovanými kalamáři, ale já svou školu milovala. Ohromila mne velká, krásná tělocvična, která určitě slouží ke sportovnímu vyžití celé obce. Takovou tělocvičnu jsme si neměli ani představit. Po prohlídce školy jsme si mohli prohlédnout mateřskou školu a družinu. Jsou překrásné, prostorné a paní učitelky a vychovatelky nádhernou výzdobou z nich udělaly místo, kde se děti musí cítit velmi dobře. Zajímavě je tu umístěna ložnice dětí a velký prostor na hraní, kde děti mají možnost rozvíjet svou fantazii a intelekt. Srdečně děkuji milé paní Hořínkové, která nás ochotně školami a družinou provedla a zasvěceně zodpověděla všechny naše dotazy.

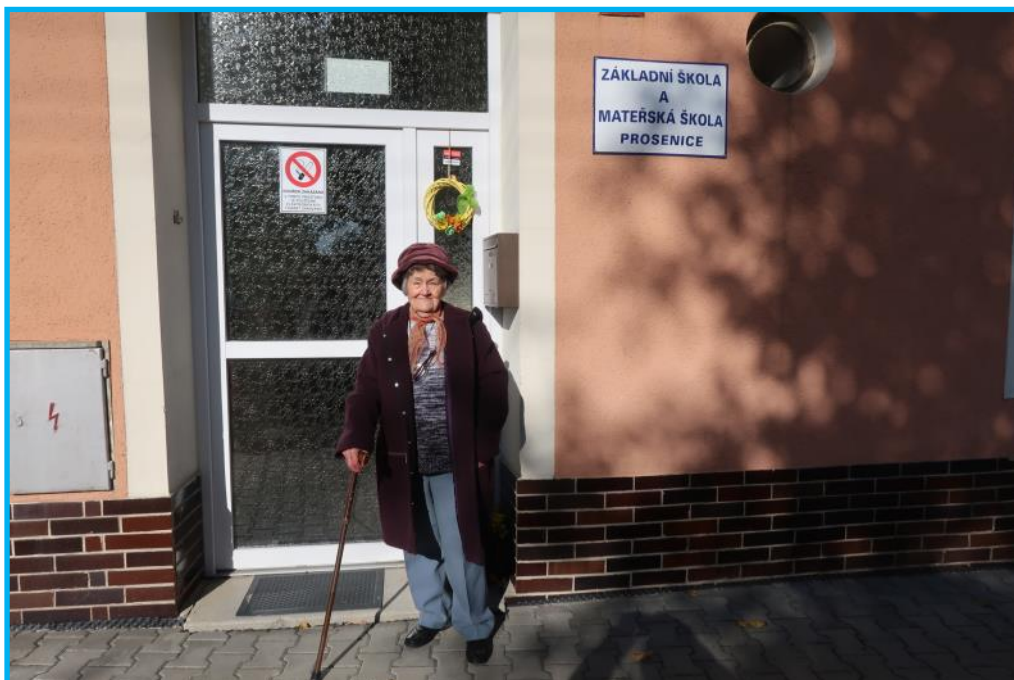
Po prohlídce školy jsme měli možnost prohlédnout si místní kostel, který neodmyslitelně patřil k mému dětství. Každou neděli ráno jsem chodívala na mši svatou, odpoledne na „Požehnání“, v květnu na podvečerní „Májovou“, která pro nás byla příležitostí setkávat se. Stále mám na paměti slavné bohoslužby o Vánocích nebo Velikonocích, kdy kostelem hřměla hudba pana Krále a pěveckého sboru pana Lukšíka. Kostel býval tak plný, že se tam všichni nevešli a postávali venku. Na boční cestě u hřbitova stávala řada bryček sedláků z Buku, Radvanic nebo Grymova. Dne 22.10. 1955 jsem si zde s mým budoucím manželem řekla „ANO“. Vnitřek kostela mi byl velmi blízký. Změnil se prostor před oltářem, ale chyběly mi tu krásné korouhve, které bývaly ukotveny na bocích lavic. Tyto korouhve se nosily ve slavnostních průvodech třeba o „Božím těle“. Také tam už není krásný „Boží hrob“ na levé straně za oltářem. Byl to symbolický hrob, ve kterém byla socha ležícího Ježíše Krista. Kristův hrob byl krásně upraven, vyzdoben květinami a děti se od „Velkého pátku do Vzkříšení“ ve dvojicích střídaly v jeho hlídání. Klečovali jsme na podušce po stranách hrobu. Přicházela se sem pomodlit spousta lidí. Hlídání „Božího hrobu“ byla pro nás děti prestižní záležitost.

V kostele je ale něco, s čím jsem se dosud nikde nesetkala. Kostel je vyhřívaný, má ústřední topení, které není v kostelech obvyklé a které vám může závidět mnoho obcí a měst. V kostelech bývá velmi chladno, v prosenickém kostele je útulno. Tuto vymoženost určitě oceňují starší spoluobčané.

Po obědě, který pro nás připravila milá paní Pospíšilíková, jsme si šli prohlédnout místní muzeum. Musím říct, že skutečnost vysoce předčila mé očekávání. To muze-

um daleko převyšuje pojem vesnického muzea a zasloužilo by si dostat se do širšího povědomí, protože něco tak obsáhlého a vkusně naaranžovaného se hned tak nevidí. Dojem umocňuje velký prostor a vkusné aranžmá jednotlivých expozic. Tady by se dalo chodit dlouhé hodiny a stále by bylo co obdivovat.

Působivá je výstava Hanáckého Prosénku, kde je vidět estetické cítění a láska k folklóru. Vřelý dík patří všem, kteří se zasloužili o vznik a úpravu tohoto jedinečného muzea.

Odjížděla jsem z Prosenic plna krásných dojmů. Má rodná dědina se změnila k nepoznání. Domy jsou pěkně upravené, přibýly nové ulice, alej hlohů umocňuje krásu návsi. Život je po všech stránkách bohatší, než byl v době mého dětství a to je moc dobře!

Po 70 letech jsem blíže poznala svou rodnou vesnici, na kterou nostalgicky stále vzpomínám. K Prosenicím mne váže hrob rodičů a sestry a moc bych si přála, aby návštěva Prosenic 24.10. nebyla poslední. Je radost vidět, jak rodná vesnice vzkvétá.

Mgr. Anna Ptačnicková-Kurečková, Dvorce u Bruntálu

POPLATKY V ROCE 2022

Svoz odpadu

Za rok 2022 se svoz odpadu bude platit ve stejnou dobu jako v minulých letech. Tedy po obdržení předpisu do 31. 5. 2022.

Z NOVÉ LEGISLATIVY PLYNOU ZMĚNY

PLÁTCEM POPLATKU je majitel nemovitosti (nebo společenství vlastníků jednotek pro daný dům), který si musí svoz objednat formou vyplnění OHLÁŠENÍ PLÁTCE POPLATKU. Toto ohlášení vyplní v interaktivním formuláři, který nalezne na webových stránkách Prosenic www.prosenice.cz/odpady nebo si formulář vyzvedne v kanceláři OÚ. V případě nejasností vám s jeho vyplněním rádi pomůžeme.

Pokud se vámi objednaný svoz nebo objem popelnic na rok 2022 bude lišit od minulého období, je potřeba si na OÚ vyzvednout nové samolepky na popelnici.

Více v člancích na str. 46 a 11 až 13

Stočné a poplatek za psa

Poplatek za stočné bude opět vybírán společně s poplatkem za odpad po obdržení předpisu do 31. 5. 2022. Částka za 1000 litrů je 18,- Kč včetně DPH. V příštím roce dojde k navýšení na základě kalkulace správce kanalizační sítě na 21,50 Kč, tak aby poplatek pokryl z části náklady na provoz a opravy kanalizace.

Poplatek za psa zůstává nezměněn a bude vybírán společně s poplatkem za odpad a stočné.

Předpis plateb obdrží všichni včas.

PŘIPOMÍNÁME, ŽE ...

do kanalizačního řádu (např. do WC, kanalizačních vpustí) se NESMÍ vha-
zovat nerozložitelné předměty!
V poslední době se v kanalizaci zvyšuje množství vlhčených ubrousků, které se nerozloží a ucpávají odpad, čerpadla a sítá naší čističky odpadních vod atd. Vlhčené ubrousky a další nerozložitelné předměty (pleny, dámské hygienické pomůcky, roušky) patří do popelnice!!! Situaci budeme monitorovat, protože se zvyšují náklady na údržbu kanalizace.

Martina Kolísková, místostarostka

PLÁTCEM POPLATKU ZA ODPAD JE NOVĚ VLASTNÍK NEMOVITOSTI

Prosím, čtěte.

DŮLEŽITÁ ZMĚNA, KTEROU NÁM STANOVÍ NOVELIZACE zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Plátcem poplatku za odpad je vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků jednotek pro daný dům. Poplatky tedy platí vlastník nemovitosti (nebo společenství vlastníků jednotek pro daný dům). Ten od poplatníků (osob žijících v nemovitosti) poplatek vybere a odvede jej správci poplatku, tedy obci. Nebo samozřejmě za poplatníky – rodinné příslušníky – poplatek uhradí ...

Vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků jednotek pro daný dům **musí nově podat ohlášení plátce poplatku za odpad** (plátce místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci pro Obecní úřad Prosenice).

**VŠICHNI VLASTNÍCI NEMOVITOSTÍ (a společenství vlastníků jednotek pro daný dům) MUSÍ
PODAT OHLÁŠENÍ PLÁTCE POPLATKU ZA ODPAD**

Jak a kde podat ohlášení?

- Vyplněním interaktivního formuláře ZDE: www.prosenice.cz/odpady nebo
- Vyplněním formuláře, který si vyzvednete v kanceláři OÚ Prosenice a odevzdáte tamtéž

Do kdy se musí podat ohlášení?

Nejpozději do 31.1. 2022

Co plátce vyplňuje v ohlášení?

Mimo údajů o sobě a nemovitosti plátce ve formuláři „ohlášení plátce poplatku“ vypíše všechny poplatníky (osoby), kteří v nemovitosti žijí, zvolí podle počtu poplatníků (osob žijících v nemovitosti) svoz a objem popelnic. Pokud bude mít plátce zájem o zaslání podkladů pro platbu mailem, uvede tuto skutečnost také do formuláře.

Každou změnu je pak nutné nahlásit do 15 kalendářních dnů.

V případě nejasností vám rádi poradíme nebo s vyplněním pomůžeme.

Martina Kolísková, místostarostka

ZPŮSOB REALIZACE SBÍRKY UPŘESNÍME

V sobotu a v neděli **8. a 9. ledna 2022** proběhne v naší obci dvacátý druhý ročník **"Tříkrálové sbírky"** pořádané Českou charitou.

Po roce se ovšem opět ocitáme v situaci, která se mění z týdne na týden, a není jasné, jakým způsobem sbírka proběhne. V případě klasického koledování budou v Prosenicích koledovat **tři skupiny koledníků**, jejichž vedoucími budou **Ing. Milan Pospíšilík, Ing. Jana Kročová a Antonín Zatloukal**, kteří budou vybaveni úředními průkazy opravňujícími provádět sbírku. Finanční příspěvky budou vkládány do zapečetěných pokladniček se znakem České charity a jejich obsah bude následně spočítán na obecním úřadě.

V případě, že se nebude moci chodit koledovat po domech, budou pokladničky umístěny **v kanceláři obecního úřadu, dále v bydlišti Ing. Milana Pospíšilíka, Na Návsí č. 226, a v bydlišti Antonína Zatloukala, Na Chmelínku č. 66.**

Sbírka je pořádána v celé České republice a je naprosto dobrovolná. Prostředky z Tříkrálové sbírky jsou určeny na přímou pomoc lidem a rodinám v nouzi, na pořízení kompenzačních pomůcek pro domácí zdravotní a hospicovou péči a provozní potřeby Charity Přerov působící i v naší obci.

Oblastní charita Přerov děkuje předem všem dárcům za jakoukoliv částku a také lidem, kteří se na provedení sbírky podílejí.

Současně také přeje všem lidem šťastné a pokojné svátky vánoční, mnoho zdraví a naději v lepší rok 2022.

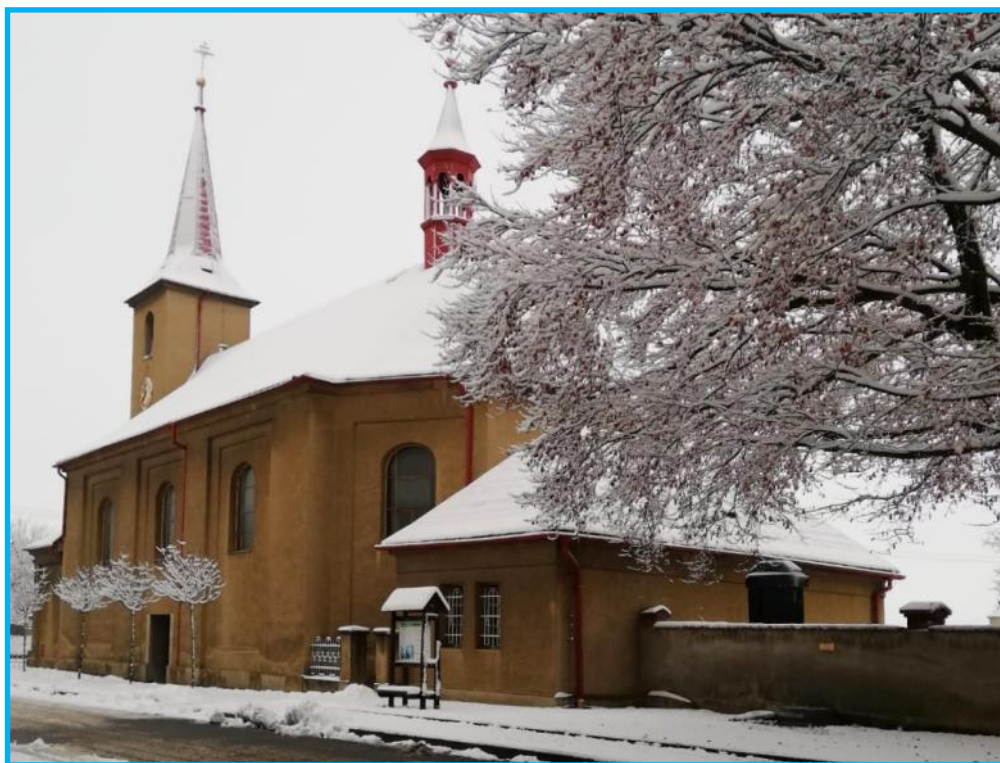
Připravil: Ing. Milan Pospíšilík

POZVÁNKA DO KOSTELA

Přijměte srdečné pozvání do kostela sv. Jana Křtitele během vánočních a novoročních svátků

24.12. pátek	Štědrý den	„Půlnoční“ mše sv. v 19.30 hod
25.12. sobota	Boží hod vánoční	Mše sv. v 7.45 hod
26.12. neděle	Svátek sv. Štěpána	Mše sv. v 7.45 hod
1.1. sobota	Nový rok	Mše sv. v 7.45 hod

Připravil Ing. Milan Pospíšilík

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Životní jubilea:

srpen	70 let	Zamazal Miroslav
	80 let	Hrabalová Naděžda
září	75 let	Kolářová Helena
říjen	70 let	Kretková Božena
listopad	75 let	Zatloukal Josef
prosinec	75 let	Jančík František
	92 let	Davídek Ladislav
	80 let	Hanzlíková Jana
	70 let	Váleček Vítězslav

Sňatek uzavřeli:

Huňka Lukáš a Neplechová Jarmila

Kašpar Ondřej a Kročová Marie

Narozené děti:

říjen

Lapáček Matyáš

BLAHOPŘEJEME!

Úmrtí:

listopad	Martinčíková Vilemína	94 let
	Busánczký Zoltán	69 let
	Zatloukal Josef	75 let

VZPOMÍNÁME!

VESELÉ VÁNOČNÍ SLITÍ OLEJE

Uklizený a nazdobený byt, svítící stromeček, tóny koled – a také syčení oleje a vůně smaženého kapra a dalších tradičních dobrot. Vánoce jsou zkrátka čas, kdy v kuchyni olej teče proudem a po řízku s chutí sáhne i zapřísáhlý vyznavač zdravého stravování. Pokud olej už dávno třídíte, není co vysvětlovat. Ale jestli jste se ještě neodhodlali, je přesně tohle ta správná doba s tím začít.

Určitě nechcete, abyste uprostřed vánočních svátků museli náhle řešit ucpaný odpad v kuchyni či na toaletě nebo havárii odpadního potrubí v celém domě. A věřte, že ani příroda není zvědavá na ty spousty oleje ze všech domácností, které by se na ni přes odpadní vody valily. Abyste tomu všemu zabránili, stačí opravdu málo. Najít doma prázdnou PET lahev s víčkem a zbylý olej z kuchyně místo do odpadu přelít do ní.

Vzpomeňte si na to, až nasmažíte všechny ty filety z kapra nebo hory křupavých řízečků, až vám z vánočních vinných klobás zbyde jen mastný pekáč potažený vrstvou sádla a šťávy z masa nebo až o Silvestru naaranžujete do mističek všechny ty dobroty nakládáné v oleji. Kapka ke kapce, a uvidíte, že po svátcích máte PET lahev plnou. A přidat můžete i zapomenutý kus pevného tuku, který se najde v lednici zastrčený někde vzadu ještě od pečení cukroví.

K nové tradici vánočního slévání použitého oleje tak můžete přidat i tradici povánoční procházky k olejové popelnici s naplněnou PETkou a pozorovat, kolik sousedů se do třídění pustilo s vámi. My vám slibujeme, že se postaráme o to, aby naše popelnice ani o svátcích, ani v novém roce nikdy nepřetekly.

Zima nás překvapila sněhovou nádlouhou nečekaně brzy. Pracovní četa naší obce však nezahálela. Na rozdíl od mnoha silničářů byli pracovníci připraveni a úklid sněhu z obecních komunikací zvládli na výbornou.

Fotografie ze srpna tohoto roku zachycují postup prací při stavebních úpravách křižovatky u kulturního domu. Ty byly spojeny se sanací a dalšími stavebními úpravami KD. Investorem oprav KD byla Hanácká potravinářská společnost (cukrovar).

Nová křižovatka přispěje k bezpečnosti provozu. Plochy se zelení pomohou vytvořit příjemné místo k životu v naší vesnici.

Veselé Vánoce a radostný nový rok

Název: Zpravodaj obce Prosenice (periodický tisk územně-samosprávného celku).

Četnost vydávání: 3 x ročně. **Ročník:** XXVII. **Číslo:** 3-4/2021.

Vydavatel: Obec Prosenice, Na Návsi 10, 751 21 Prosenice, IČO: 00301809.

Místo vydávání: Obecní úřad Prosenice, Na Návsi 10, 751 21 Prosenice. **Den vydání:** 22.12.2021.

Evid. číslo: MK ČR 12614. Dodávané číslo je zdarma.

Redakční rada: Bc. Luboš Zatloukal, DiS., Martina Kolísková, Božena Szurmanová